

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2026-2035

Strategická část

Východiska, vize, ukazatele úspěšnosti a opatření

OBSAH

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na léta 2026-2035	1
Strategická část	1
OBSAH	1
VÝCHODISKA – VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV SYSTÉMU EVVO	2
VIZE	7
KLÍČOVÉ UKAZATELE ÚSPĚŠNOSTI:	9
OBLAST I – PRUŽNÁ REAKCE NA ZMĚNY	12
OBLAST II – STABILNÍ A KVALITNÍ ZÁZEMÍ	18
OBLAST III – KAPACITY AKTÉRŮ A SPOLUPRÁCE	21
OBLAST IV – PÉČE O KVALITU A SLEDOVÁNÍ DOPADU	27
OBLAST V – TEMATICKÉ PRIORITY EVVO	30
PŘEHLEDOVÁ TABULKA – OPATŘENÍ SP EVVO	33
PŘÍLOHY:	34
Příloha I: Terminologický slovník	34
Příloha II: Cíle a indikátory EVVO	34
Příloha III: Seznam zkratk	34

VÝCHODISKA – VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV SYSTÉMU EVVO

VÝVOJ

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (dále EVVO) se kontinuálně vyvíjí v ČR i ve světě od 60. let 20. století jako reakce na celosvětově vnímané zásadní změny stavu životního prostředí. Do mezinárodních i našich národních strategií bylo environmentální vzdělávání ukotvováno od 70. let 20. století (viz např. Bělehradská charta 1975, Tbiliská deklarace 1977). Od poloviny 80. let je ochrana životního prostředí propojována s otázkami rozvoje (viz např. Zpráva komise OSN pro životní prostředí a rozvoj Naše společná budoucnost 1987, Agenda 21 ze Summitu Země 1992) a zdůrazňována vazba EVVO na udržitelnost rozvoje (viz. např. zákon 17/1992) a návazně se tak ca od přelomu tisíciletí environmentální vzdělávání ocitá v kontextu s nově formulovaným vzděláváním pro udržitelnost (VU) – viz např. Strategie vzdělávání pro udržitelnost EHK OSN, 2005. Tato úzká vazba a propojování EVVO a VU se směrem k současnosti zesiluje a nadále se řeší jejich vztah. V 90. letech vzniká v ČR základ i v současnosti fungujícího systému EVVO z hlediska jeho legislativního, institucionálního a personálního ukotvení a financování. Současně se v ČR i ve světě zároveň vyvíjelo pojetí, cíle a postupy environmentální výchovy (s oporou v reflexi praxe, výzkumu a vyhodnocování dopadů) – od obecných cílů definovaných např. v Tbiliské deklaraci 1977 po např. Cíle a indikátory EVVO v ČR 2011 či Doporučené očekávané výstupy pro průřezové téma Environmentální výchova v rámcových vzdělávacích programech pro předškolní, základní a střední vzdělávání.

Vznik EVVO byl vyvolán a je tedy od počátku ovlivňován rychlými změnami okolního prostředí, přičemž trend zvyšující se proměnlivosti, nejistoty, komplexnosti a nejednoznačnosti (viz VUCA svět) nejen pokračuje, ale v posledních letech ještě výrazně zrychluje v souvislosti s environmentální, politickou i socioekonomickou situací (viz příklad klimatické změny) a lze očekávat, že bude pokračovat i v následujících letech (viz analytická část). Několik pro EVVO významných mezinárodních i národních strategií přijatých v dekádě 2015 až 2025 vztahuje své transformační cíle k roku 2030 (mj. Cíle udržitelného rozvoje OSN, Strategický rámec ČR 2030, Strategie vzdělávací politiky ČR), což (spolu s rychlostí změn) nabízí příležitost pracovat s tímto milníkem i pro střednědobé hodnocení Státního programu EVVO a jím dosažených změn.

První „Státní program EVVO“ byl vládou ČR schválen v roce 2000 (usnesení č. 1048 z 23. října 2000), aktuálně platný „Státní program EVVO a environmentálního poradenství na léta 2016-2025“ byl schválen usnesením vlády č. 652 ze dne 20. července 2016. Mezitím však došlo k zásadním a stále dynamičtějším proměnám ve společnosti, ve stavu životního prostředí a v oboru samotném, proto je žádoucí zohlednit současnou situaci, trendy a výzvy.

OPORA V LEGISLATIVĚ A DOKUMENTECH

Povinnost zpracovávat „Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice“ a předkládat jej vládě ke schválení vyplývá pro MŽP z § 13 odst. 3 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Na základě odst. 3 písm. b) zákona pak MŽP má garantovat, koordinovat a aktualizovat Státní program prostřednictvím akčních plánů na příslušná léta.

Tato nejkonkrétnější zákonná norma stanovuje i povinnost MŽP, MŠMT spolu s dalšími ústředními správními úřady, krajů a obcí podporovat EVVO. To pak doplňuje širší ukotvení EVVO v dalších zákonech: Listina základních práv a svobod stanovuje právo na příznivé životní prostředí, přičemž vedle restrikcí a pobídek je právě výchova a vzdělávání cestou, jak k němu směřovat. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí kodifikuje cíle výchovy, osvěty a vzdělávání ve vztahu k ochraně životního prostředí, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny stanovuje povinnosti MŽP (včetně součinnosti s MŠMT), orgánů ochrany přírody a krajů při zajišťování ekologické výchovy a zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) stanovuje vzdělávání o životním prostředí jako jeden z osmi obecných cílů vzdělávání a dále jako jeden z cílů základního vzdělávání. Povinnost škol realizovat vzdělávání o životním prostředí upřesňují závazné rámcové vzdělávací programy pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Potřebu zvýšení důrazu na vzdělávání pro udržitelnost, klimatické vzdělávání, vzdělávání o životním prostředí vyjadřují klíčové strategické dokumenty schválené vládou - Aktualizovaný strategický rámec Česká republika 2030 s výhledem do roku 2050, v gesci MŠMT Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (usnesení vlády z 19. října 2020) a Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání 2023–2027, v gesci dalších resortů např. Politika architektury a stavební kultury ČR, Koncepce rozvoje venkova (gesce MMR), Strategie spotřebitelské politiky (gesce MPO), případně schválené některými ministerstvy – např. Strategie globálního rozvojového vzdělávání a osvěty o globálních souvislostech na období 2018 - 2030 (MZV). Všechny 14 krajů má schválené Koncepce EVVO, čímž naplňuje zákonnou povinnost danou zákonem č.123/1998. Další dokumenty viz analytická část.

INSTITUCIONÁLNÍ A PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Institucemi, které zajišťují EVVO přímo ze zákona jsou jmenovitě MŽP a MŠMT, orgány ochrany přírody, kraje a obce a školy a školská zařízení (viz výše). Ze zákona jsou povinny přitom spolupracovat i další ministerstva a ústřední správní úřady. V obecném smyslu je dále zákonem č.17/1992 stanovena povinnost všech subjektů uskutečňujících vzdělávání provádět vzdělávání „tak, aby podporovalo jednání v souladu s trvale udržitelným rozvojem a odpovědností za kvalitu životního prostředí“.

Návazně na své zákonné povinnosti vyčleňují MŽP, MŠMT, kraje a některé jimi přímo řízené instituce kapacity pro personální zajištění EVVO, případně tyto personální kapacity rozšiřují externě – dlouhodobými smlouvami na zajištění některých činností. Na MŽP, MŠMT i jednotlivých krajských úřadech jsou určení pracovníci odpovědní za agendu EVVO v různém rozsahu vyčleněných interních kapacit – největší kapacity jsou vyčleněny v resortu životního prostředí, u ostatních jde o částečné úvazky až cca 1 přepočtený úvazek. V resortu životního prostředí jsou kromě příslušného útvaru MŽP vyčleněny personální kapacity na zajišťování některých specializovaných aktivit EVVO v některých přímo řízených organizacích – jmenovitě v AOPK a na správách národních parků. Školy a školská zařízení na základě zákona o pedagogických pracovnících, navazující vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a metodického pokynu MŠMT k zajištění EVVO na školách mohou ustanovit speciální pozici školního koordinátora EVVO, přičemž odhady podílu škol, které takovou pozici mají ustanovenou, kolísají od 1/3 do 3/4 škol. Odpovědnost dalších pedagogických pracovníků uplatňovat EVVO ve výuce je pak vymezena vždy konkrétním školním vzdělávacím programem dané školy/školského zařízení. V ČR existuje početná síť zařízení specializovaných na EVVO – středisek ekologické výchovy a dalších poskytovatelů EVVO (nestátních i zřizovaných veřejnou správou mimo MŽP). Na webu www.ekocentra.cz je registrováno 226 subjektů, z toho 50 tvoří celostátní Síť středisek

ekologické výchovy Pavučina, počet pracovníků v těchto zařízeních lze odhadovat na několik set, velká část aktivit je postavena i na dobrovolnictví. 34 těchto poskytovatelů prošlo do roku 2025 certifikací garantovanou MŽP (viz <https://www.certifikace-sev.cz/drzitele-certifikatu/>), dalších více než 30 jí prochází v roce 2025. Tyto organizace tvoří páteční infrastrukturu poskytovatelů EVVO. Mimoto se EVVO zabývá jako dílčí součástí své činnosti řada nestátních i veřejnou správou zřizovaných organizací (resp. pracovníků či dobrovolníků v nich) – například organizací dětí a mládeže, ekologických organizací, vzdělávacích organizací, zoologických a botanických zahrad, muzeí, vzdělávacích agentur apod. Nezanedbatelnou roli v naplňování cílů EVVO hraje dobrovolnictví tím, že umožňuje jednotlivcům přímou účast na ochraně životního prostředí a rozvoj kompetencí potřebných pro udržitelný způsob života. Další oblastí je poradenství (obecné i specializované, pro občany i firmy) v environmentálních a souvisejících tématech, kde působí některé firmy a nestátní neziskové subjekty. Do dílčích oblastí EVVO cíleně vstupují i některé podnikatelské subjekty.

Celkově je v oboru EVVO mimo školy zaměstnáno přinejmenším několik set specializovaných profesionálních pracovníků, ve školách působí několik tisíc pedagogických pracovníků, pro něž je EVVO významnou součástí náplně práce a dále se EVVO věnuje přinejmenším srovnatelné množství dobrovolníků. Pro instituce, pracovníky a dobrovolníky mimo školy a mimo vlastní resort vytváří některé cílené nástroje podpory (od metodické po finanční) zejména MŽP, v některých segmentech MŠMT a návazně kraje a některá města a obce. Pozice pracovníků environmentální výchovy je také popsána v Národní soustavě kvalifikací.

FINANCOVÁNÍ

Financování EVVO v ČR je vícezdrojové a víceúrovňové. Základní financování zajištění EVVO v příslušných orgánech a organizacích veřejné správy (viz výše) a také ve školách a školských zařízeních jako jejich legislativně vymezené povinnosti je dlouhodobě součástí jejich celkových rozpočtů.

Vedle toho je potřebné financovat rozvoj oboru (např. výzkum, analýzy, evaluace) a dlouhodobé veřejné služby zajišťované dalšími institucemi a organizacemi mimo tyto resortní organizace. K tomu je potřeba veřejných i soukromých zdrojů. Rozhodující roli zde hrají veřejné zdroje pocházející z evropských i státních prostředků distribuované z velké části formou dotačních programů.

Hlavními nástroji dlouhodobého financování z vnitrostátních veřejných zdrojů jsou – v pořadí dle objemu prostředků (objemy prostředků jednotlivých zdrojů a programů jsou uvedeny v PESTEL analýze):

- Národní program Životní prostředí – v gesci MŽP, spravovaný SFŽP;
- rozpočty krajů;
- státní rozpočet – kapitola MŽP – v rámci dotací z Programu na podporu projektů NNO a v rámci služeb v kapitole EVVO;
- státní rozpočet – kapitola MŠMT – některé projekty v rámci každoročních dotací z programu podpory nestátních neziskových organizací v oblasti práce s dětmi a mládeží podpory;
- rozpočty některých měst a obcí – financování zřizovaných organizací či dotační programy.

Jednorázově, ale objemově velmi významně se na financování z veřejných zdrojů doposud podílejí fondy EU (např. prostřednictvím operačních programů v oblasti životního prostředí a vzdělávání

spravovaných MŽP a MŠMT) a zahraniční fondy (např. fondy EHP), přičemž je ale pro příští období potřeba očekávat významné snížení podílu těchto zdrojů.

Soukromé zdroje tvoří především vlastní příjmy poskytovatelů EVVO (za služby EVVO nebo jiné hospodářské činnosti) a dále dary firem a nadací.

VZDĚLÁVACÍ CÍLE A POSTUPY

Hlavním cílem EVVO v České republice je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpríznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí (viz materiál „Cíle a indikátory pro EVVO v ČR“, MŽP 2011 a Státní program EVVO a environmentálního poradenství na léta 2016-2025).

Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. EVVO k takovému jednání připravuje a motivuje, samotné jednání je věcí svobodného rozhodnutí jednotlivce.

EVVO pak rozvíjí kompetence pro environmentálně odpovědné jednání v následujících oblastech:

- Vztah k přírodě;
- Vztah k místu;
- Ekologické děje a zákonitosti;
- Environmentální problémy a konflikty;
- Připravenost jednat ve prospěch ŽP.

Pro tyto oblasti byly v roce 2011 popsány rámcové cíle a indikátory, které se využívají např. při certifikaci poskytovatelů EVVO (viz Příloha II – Cíle a indikátory EVVO).

Pro jednotlivé stupně škol jsou dále vzdělávací cíle a postupy vymezovány i jednotlivými rámcovými vzdělávacími programy a navazujícími metodickými materiály (např. Doporučené očekávané výstupy pro průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání a průřezové téma Člověk a prostředí v gymnaziálním vzdělávání, aktuálně vznikají metodické materiály k revidovanému RVP ZV).

Pojetí těchto vzdělávacích cílů a postupů vychází z kompetenčního pojetí vzdělávání, tak, jak je uchopeno i v nově revidovaných RVP (2025) pro jednotlivé stupně vzdělávání. Nový impuls pro aktualizaci vzdělávacích cílů a postupů EVVO přináší evropský rámec kompetencí pro udržitelnost (GreenComp, EU 2022). Materiál „Cíle a indikátory EVVO v ČR“ i „GreenComp“ sdílí důraz na ukotvení vzdělávání v hodnotách udržitelnosti a přírody, na rozvoj systémového, kritického a průzkumného myšlení, na schopnosti řešit komplexní problémy a konflikty a připravenosti jednat. GreenComp však přináší navíc explicitní důraz na hodnoty spravedlnosti/rovných příležitostí, schopnost vyrovnávat se s nejistotou a nejednoznačností, adaptovat se na nové situace, vytvářet vize a předvídat možné scénáře budoucnosti. V oblasti připravenosti jednat zdůrazňuje schopnost přispívat k systémové transformaci prostřednictvím politické aktivity, kolektivní aktivity a individuální iniciativy. Impulsy z tohoto a dalších kompetenčních rámců se již promítají např. v sadě klíčových kompetencí v RVP ZV.

TERMINOLOGIE

Pojem „**EVVO**“ je používán od 90. let 20. století a legislativně je kodifikován v zákoně č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí a navazujících Státních programech EVVO. Zároveň jsou v odborné komunitě a legislativě v zásadě synonymně používány i pojmy „**environmentální výchova**“ (viz např. vyhláška č. 317 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků), „**environmentální vzdělávání**“ a „**ekologická výchova**“ (např. zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny). V dalších zákonech a dokumentech je EVVO vyjádřeno opisně (např. zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon – „získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje.“)

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí návazně dále rozeznává související pojem „**environmentální poradenství**“, které vymezuje jako „osvětu vedoucí k preventivní ochraně životního prostředí“.

EVVO úzce souvisí se **vzděláváním pro udržitelnost (VU)**, resp. **vzděláváním pro udržitelný rozvoj (VUR)**, které jako pojem není v ČR kodifikováno v legislativě, pracující s ním však strategické dokumenty jako Strategický rámec Česká republika 2030, Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání 2023-2027. Do přímé souvislosti EVVO s udržitelností/udržitelným rozvojem klade i zákonná úprava – zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí („environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu vycházející z principů udržitelného rozvoje“), školský zákon (formulace viz výše), zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí („Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k účtě k životu ve všech jeho formách.“)

Vymezení dalších pojmů viz Příloha I – Terminologický slovník.

VIZE

Vize EVVO v České republice v roce 2035

V roce 2035 je environmentální vzdělávání v České republice pevnou, kvalitní a dynamickou součástí systému celoživotního vzdělávání k udržitelnému rozvoji i života společnosti. Reaguje na výzvy turbulentního světa, který v uplynulé dekádě čelil zásadním proměnám a krizím – od globálních environmentálních rizik jako je klimatická změna, úbytek biodiverzity a chemizace životního prostředí přes bezpečnost, ochranu demokratických hodnot až po překonávání sociálních nerovností. Environmentální udržitelnost je vnímána jako zásadní součást rámce udržitelného rozvoje, v němž se odehrávají i socioekonomické, technologické, kulturní a politické změny. Environmentální limity představují nepřekročitelné hranice, které musí být respektovány.

EVVO proto v dekádě 2026 až 2035 **směřuje k tomu, abychom jako jednotlivci i jako společnost byli odpovědní k životnímu prostředí, ale také odolní, schopní předcházet rizikům a pružně reagovat na změny**. Je propojeno se vzděláváním pro udržitelnost, včetně globálního vzdělávání, a napojeno na péči o zdraví, bezpečí, sociální spravedlnost a inkluzi v lokálním, regionálním i globálním kontextu, reflektuje různorodost zkušeností a potřeb lidí, otevřenost k různým přístupům a vzájemný respekt mezi aktéry, i když se neshodnou ve výchozím hodnotovém rámci.

EVVO v dekádě 2026 až 2035 **podporuje hlubokou společenskou transformaci** směrem k udržitelné, odolné a spravedlivé společnosti s **klíčovým milníkem roku 2030 jako bodem vyhodnocení těchto posunů**. Cílem EVVO není pouze změna individuálního chování, ale posilování schopnosti občanů přispívat k systémovým změnám – ve svých komunitách, institucích i na celospolečenské a mezinárodní úrovni.

Každý občan ČR má **rovný přístup ke kvalitnímu environmentálnímu vzdělávání**, které rozvíjí kompetence pro odpovědné jednání vůči životnímu prostředí. Tyto kompetence zahrnují:

- citlivost k životnímu prostředí,
- systémové a holistické porozumění životnímu prostředí a principům udržitelnosti,
- budoucnostní a předvídavé myšlení,
- schopnost reagovat pružně a odolně na výzvy, problémy a konflikty,
- participaci a přesvědčení o vlivu vlastních činů na své okolí a svět.

Aby tato vize byla naplněna, potřebujeme **stabilní a adaptabilní systém EVVO**, který:

- je **přítomen ve všech úrovních a složkách celoživotního učení a vzdělávání – formálního, neformálního a informálního, počátečního i dalšího, všeobecného i odborného, občanského i profesního,**
- je **postaven na koherenci s dalšími oblastmi vzdělávání k udržitelnosti, včetně globálního vzdělávání, na dělbě odpovědností, síťování a mezioborové, mezigenerační spolupráci,**
- je **dobře zakotven v legislativě a strategických dokumentech, financován a systémově podporován,**
- **pečuje o kvalitu a sledování dopadu,**
- **reaguje na změny prostředí a našeho poznání,**

- **vytváří prostor pro aktivní zapojení občanů do utváření veřejného dění – od místních komunit po systémové proměny institucí – a posiluje jejich roli jako hybatelů udržitelné změny,**
- **je transparentně komunikován veřejnosti i veřejné správě,** a stává se přirozenou součástí rozhodovacích procesů.

KLÍČOVÉ UKAZATELE ÚSPĚŠNOSTI:

Klíčový ukazatel – Přístup ke kvalitnímu environmentálnímu vzdělávání pro každého – I a):

Míra integrace EVVO do rámcových vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání

Cílová hodnota: Plné pokrytí cílů a oblastí EVVO.

Způsob ověření: Expertní vyhodnocení zahrnutí očekávaných výsledků učení významných z hlediska cílů a oblastí EVVO, pokrytí všech oblastí cílů EVVO na jednotlivých stupních škol.

Relevance: Školním vzděláváním prochází celá populace v určitém věku, zároveň obsah školního vzdělávání tvoří etalon i pro ostatní složky celoživotního vzdělávání a učení.

Klíčový ukazatel – Přístup ke kvalitnímu environmentálnímu vzdělávání pro každého – I b):

Míra zapojení škol do dlouhodobých evaluací ověřovaných vzdělávacích programů nebo akreditačních systémů “zelených škol” (např. v souladu s Green School Quality Standard UNESCO)

Cílová hodnota: 50 % škol.

Způsob ověření: Sběr dat od poskytovatelů dlouhodobých vzdělávacích programů EVVO, návazně na poskytnutí jejich veřejné podpory z národních zdrojů, případně i dalších spolupracujících poskytovatelů.

Relevance: Významný vliv tohoto typu programů na proměnné formující environmentálně odpovědné jednání dokládá Tematická zpráva ČŠI Environmentální výchova na základních školách ve školním roce 2019/2020, resp. výzkumná studie pro TAČR “Kroufek, Činčera, 2021: Metodický rámec pro environmentální gramotnost ve školách” provedená na rozsáhlém vzorku škol ve všech krajích ČR. Kvalita programů je sledována evaluacemi.

Klíčový ukazatel – Personální a institucionální zakotvení, financování a systémová podpora – II a):

Počet aktivních poskytovatelů EV registrovaných na www.ekocentra.cz nebo návazné digitální platformě garantované MŽP

Cílová hodnota: Vyrovnané pokrytí všech regionů minimálně na úrovni krajů, počet minimálně 80 aktivních subjektů poskytujících dlouhodobě a kontinuálně (celoročně) dostupné služby EVVO veřejnosti.

Způsob ověření: Sběr dat od subjektů registrovaných na www.ekocentra.cz a podpořených z národních zdrojů.

Relevance: Na web se registrují na základě stanovených podmínek subjekty, které nabízejí regionálně či nadregionálně služby EVVO veřejnosti. Registrace je předpokladem některých typů podpory pro

poskytovatele EVVO z národních zdrojů. Web je garantován MŽP. V roce 2025 je registrováno 226 subjektů. Počet odpovídá přibližně počtu ORP v ČR, pokrytí ČR však není rovnoměrné. Také Analýza potřeby a využívání environmentálních vzdělávacích center na území ČR (MŽP 2009) identifikovala 150 takových center s nerovnoměrnou dostupností. Není nutné, aby byl poskytovatel EVVO v každém ORP, ale celková dostupnost v některých i větších celcích (okresech, krajích) je nedostatečná a optimální počet z hlediska fyzické dostupnosti lze odhadovat na úrovni počtu ORP (206), minimální počet pak vyšší než počet okresů (77).

Klíčový ukazatel – Personální a institucionální zakotvení, financování a systémová podpora – II b):

Počet pozic/specialistů na EVVO ve školách, ve veřejné správě (krajích/ministerstvech) a v organizacích poskytovatelů EVVO

Cílová hodnota: Vytvořené pozice specialistů EVVO na MŽP, MŠMT, AOPK, správách národních parků, NPI ČR, všech krajských úřadech, všech certifikovaných poskytovatelů EVVO registrovaných na www.ekocentra.cz a většině škol.

Způsob ověření: Sběr dat od škol, veřejné správy a organizací poskytovatelů EVVO.

Relevance: Ukazatel je zaměřen na sledování udržení personální opory jako nezbytného předpokladu fungování systému EVVO na úrovni dosažené k roku 2025 jako srovnávacímu bodu. Žádoucí trend je mírné rozšíření počtu pozic v řádech jednotek pracovních úvazků ve veřejné správě a desítek procent školních koordinátorů EVVO.

Klíčový ukazatel – Personální a institucionální zakotvení, financování a systémová podpora – II c):

Míra finanční podpory z národních a krajských zdrojů

Cílová hodnota: Srovnatelná nebo vyšší míra finanční podpory z národních a krajských zdrojů, srovnatelná míra financování napříč kraji ČR.

Způsob ověření: Sběr dat od MŽP, MŠMT a krajských úřadů.

Relevance: Ukazatel je zaměřen na sledování udržení podílu finančního zajištění z národních a krajských zdrojů jako nezbytného předpokladu systému EVVO na úrovni dosažení k roku 2025 jako srovnávacímu bodu. Oproti dosavadnímu stavu lze očekávat významné snížení finančního zajištění z evropských a jiných zahraničních zdrojů. Žádoucí trend je proto mírné navýšení financování z národních a krajských zdrojů, mobilizace soukromých a obecních zdrojů a také vyrovnanější míra financování z rozpočtů krajů.

Klíčový ukazatel – Relevance a dopady programů – III):

Procento účastníků, kteří uvádí konkrétní vliv programu EVVO na jejich postoje či chování

Cílová hodnota: Bude upřesněna metodikou vyhodnocení.

Způsob ověření: Sběr dat od účastníků programů návazně na poskytnutí veřejné podpory dle vytvořené metodiky evaluace.

Relevance: Cílem programů EVVO je posílit schopnost environmentálně odpovědného jednání na individuální i kolektivní úrovni prostřednictvím rozvoje některé oblasti/cíle EVVO (viz např. Cíle a indikátory EVVO, MŽP 2011, kompetence dle GreenComp). Jsou prováděny metodologicky náročné evaluace a výzkumy takových dopadů na úrovni jednotlivých programů či určitých segmentů školního vzdělávání. Žádoucím doplněním je nastavit jednodušší metodiku plošné evaluace napříč různými typy programů, sbírající srovnatelná základní data o vnímaných dopadech programů na populaci.

OBLAST I – PRUŽNÁ REAKCE NA ZMĚNY

(Zahrnuje i otázky, na které nemáme snadnou odpověď, ale je třeba ji hledat)

Současná doba je charakterizována hlubokými proměnami v klimatické krizi, geopolitické stabilitě, technologickém vývoji, společenské soudržnosti, dynamice demokratických institucí a důvěry v ně. Tyto faktory zásadně ovlivňují podobu vzdělávacího prostředí, občanský život, trh práce i způsob, jakým veřejnost přistupuje k informacím, hodnotám a rozhodování. Environmentální aspekt udržitelnosti s těmito trendy úzce souvisí – je jimi ovlivňován, a naopak může formovat jejich směřování. Proto je třeba, aby systém EVVO pružně reagoval na změny prostředí i odborného poznání a posílil svou adaptabilitu a strategickou funkci ve společnosti.

Strategický cíl oblasti I: Posílit adaptabilitu a transformační kapacitu systému EVVO v proměnlivém společenském, technologickém a environmentálním prostředí – synergicky jej propojit s dalšími aspekty vzdělávání po udržitelnost a podpořit jeho roli jako klíčového nástroje budování odolnosti a transformace společnosti.

Hlavní směry:

I.1. Identifikace významných výzev a rizik

- **Opatření SYSTÉM IDENTIFIKACE VÝZEV A RIZIK**

Vytvořit proaktivní mechanismus, který posílí schopnost systému EVVO včas rozpoznávat významné trendy, příležitosti i potenciální hrozby a efektivně na ně reagovat. To znamená systematické budování kapacit pro práci s budoucností a foresightovými metodami ve veřejné správě a mezi dalšími aktéry EVVO. Účelem je postupné zavádění procesů, které umožní během realizace SP EVVO 2026–2035 identifikovat nové výzvy, posuzovat jejich významnost a pružně na ně reagovat.

Ilustrativní výčet nástrojů:

- Zajištění školení a rozvoje dovedností pro klíčové aktéry v oblasti EVVO, zaměřených na techniky předvídání a strategického myšlení o budoucnosti (tzv. foresightové metody).
- Organizace akcí (např. workshopů, seminářů, strukturovaných diskusí) umožňujících využití foresightových metod v kontextu EVVO.
- Pravidelné zpracovávání analýzy vnějšího prostředí navazujících na PESTEL analýzu pro SP EVVO v rámci každého tříletého akčního plánu, mapující relevantní společenské, environmentální a technologické trendy.
- Zavedení účinných kanálů pro shromažďování zkušeností, námětů a zpětné vazby od aktérů systému EVVO, což pomůže identifikovat aktuální i budoucí potřeby přímo z terénu.

O: MŽP

S: MŠMT, reprezentanti dalších aktérů v EVVO

I: Nastavený a fungující systém včasného sledování výzev a rizik, počet zorganizovaných akcí se zaměřením na budoucnost EVVO; zpracované aktualizace PESTEL analýzy v rámci období každého akčního plánu EVVO, promítnutí identifikovaných výzev a trendů do tříletých akčních plánů EVVO a aktualizovaných programů podpory.

I.2. Proměny EVVO ve všeobecném vzdělávání

- **Opatření ZAMĚŘENÍ NA KLÍČOVÉ KOMPETENCE PRO UDRŽITELNOST**

Na základě odborného dialogu aktualizovat, rozpracovat, zhodnotit a zpopularizovat cíle, oblasti a vzdělávací výsledky EVVO v návaznosti na klíčové kompetence, zejména klíčové kompetence pro udržitelnost vyjádřené mj. v Evropském rámci kompetencí pro udržitelnost ([GreenComp](#)) a revidovaném [RVP ZV](#) - vyjít z definovaných [Cílů a indikátorů EVVO](#) a Doporučených očekávaných výstupů pro průřezové téma Environmentální výchova s důrazem na podporu hodnot udržitelnosti, předvídavého a průzkumného myšlení, adaptability a resilience, systémového a mezioborového myšlení (propojení příčin a důsledků, identifikace pákových bodů změny), jednání pro udržitelnost včetně občanské participace a přesvědčení o vlastním vlivu, budování aktivní naděje jako protiváhy environmentální úzkosti a pasivity.

O: MŽP

S: MŠMT, experti v oblasti EVVO

I: Aktualizovaný podrobný popis cílů, oblastí a vzdělávacích výsledků EVVO, běžně dostupný a známý vzdělavatelům.

Podporovat šíření, vznik a využívání účinných metodik k dosahování a ověřování kompetenčních cílů EVVO ve formálním i neformálním vzdělávání.

O: MŽP, MŠMT

S: poskytovatelé EVVO, experti v oblasti EVVO, NPI ČR, ČŠI

I: Existence metodik navázaných na aktualizované kompetenční cíle EVVO dostupných v češtině. Existence celostátně dostupných/realizovaných vzdělávacích programů postavených na těchto metodikách.

- **Opatření ZAMĚŘENÍ NA TRANSFORMACI A SYSTÉMOVÉ ZMĚNY**

Podporovat zaměření EVVO na transformační úsilí směrem k udržitelné, spravedlivé a odolné společnosti – rozvoj programů EVVO reflektujících potřebu přechodu k udržitelnému modelu prosperity a zaměřených na systémové změny s důrazem na klimatické vzdělávání a směřování k uhlíkové neutralitě.

O: MŽP

S: SFŽP, MŠMT, poskytovatelé EVVO

I: Existence dotačních programů zdůrazňujících zaměření na společenskou transformaci. Rozšíření počtu účastníků takto zaměřených vzdělávacích programů na celostátní úrovni.

- **Opatření VYMEZENÍ VZTAHU EVVO A VZDĚLÁVÁNÍ PRO UDRŽITELNOST A PROPOJOVÁNÍ EVVO SE SPOLEČENSKÝMI ASPEKTY UDRŽITELNOSTI**

Na základě odborného dialogu konzistentně popsat v národních strategiích vztah EVVO, vzdělávání pro udržitelnost a souvisejících aspektů a složek vzdělávání a podporovat propojování EVVO se společenskými aspekty udržitelnosti prostřednictvím integrovaných přístupů ve vzdělávacích programech, dotačních výzvách a vytváření společných strategií – zejména v těchto směrech:

- **posilování společenské soudržnosti, demokratické kultury a lidských práv v místním i globálním kontextu – zohledňování** sociálních a mezigeneračních aspektů EVVO, podpora respektujícího dialogu, posílení hlasu a budování důvěry napříč sociálními, věkovými, oborovými, zájmovými a názorovými skupinami – jako odpověď na narůstající nedůvěru a polarizaci, inkluзивita, spravedlivý přístup k informacím a rozhodování, otevřenost k různým přístupům, spolupráce s pracovníky v sociální oblasti;
- **socioekonomická a finanční gramotnost – porozumění** ekonomickým aspektům využívání společných statků, oceňování nesmítenelných hodnot, významu ekosystémových služeb, ekonomických nástrojů jako jsou ekologické daně;
- **vědecké myšlení, digitální, mediální a informační gramotnost** – odolnost vůči dezinformacím;
- **rozvoj kreativity, kulturního vyjádření;**
- **aktivní občanství a participace, dobrovolnictví** - vytváření funkčních modelů aktivního zapojení ve školách, obcích i na národní a mezinárodní úrovni, EVVO postavená na demokratických a participativních přístupech jako reakce na polarizaci společnosti a ohrožení důvěry v demokratické instituce, práce s dobrovolnictvím jako integrálním prvkem EVVO, který občanům umožňuje aktivně se zapojit do konkrétních aktivit ochrany životního prostředí a obnovy přírody, ale také rozvíjet hluboké environmentální kompetence a občanskou odpovědnost, čímž přispívá k systematické, inkluзивní a udržitelné transformaci společnosti směrem k odolnosti a spravedlnosti.

O: MŽP, MŠMT

S: MZV, MPSV, MMR, ÚV ČR, kraje, poskytovatelé EVVO

I: Existence strategií ukazujících souvislosti EVVO a vzdělávání pro udržitelnost, vymezujících navzájem konzistentně jejich vztah a uplatňujících integrované přístupy. Existence dotačních programů s integrovanými přístupy. Existence integrovaných vzdělávacích programů na celostátní úrovni.

● **Opatření REAKCE NA TECHNOLOGICKÉ ZMĚNY**

Vyhodnotit výsledky dosavadního zkoumání dopadů informačních technologií na environmentální postoje a využitelnost digitálních technologií pro EVVO, podporovat schopnost EVVO reagovat na technologické změny a digitální transformaci - využívání technologií k posílení efektivity a atraktivity EVVO, rozvoj a využití STEAM dovedností pro ekologickou transformaci a paralelní rozvoj digitálních a environmentálních kompetencí v souladu s konceptem **twin-transition**, ale i prací s riziky a negativními dopady digitálních technologií na přírodu, společnost a vzdělávání (potlačení skutečného zážitku s přírodním prostředím, otažitost médií, dezinformace a ztráta kontextu).

O: MŽP, MŠMT

S: kraje, poskytovatelé EVVO

I: Existence studie shrnující a hodnotící reakci EVVO na technologické změny. Začlenění do dotačních programů. Existence vzdělávacích programů na celostátní úrovni.

I.3. Posílení profesního vzdělávání v zelených dovednostech jako reakce na změny trhu práce

- **Opatření ZELÉ KOMPETENCE VE STŘEDNÍM A VYŠŠÍM ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ**

Rozšířit začlenění zelených kompetencí do vzdělávacích programů SOŠ, středních odborných učilišť a konzervatoří ve vazbě na inovaci oborové soustavy a revize RVP SOV a do vzdělávacích programů VOŠ. Podporovat přípravu a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků v této oblasti, včetně praktických forem (tvořivých hackathonů, učících se skupin apod.)

O: MŠMT

S: MŽP, NPI ČR

I: Začlenění kompetencí pro udržitelnost a EV jako průřezového tématu do všech RVP pro střední odborné vzdělávání. Podíl oborů středního odborného vzdělávání a VOŠ oborů s komponentou zelených kompetencí a zaměřených specificky na zelené kompetence a počty jejich absolventů. Počty podpořených vyučujících.

- **Opatření ZELÉ KOMPETENCE VE VYSOKOŠKOLSKÉM VZDĚLÁVÁNÍ**

Rozšiřovat začlenění zelených kompetencí do profesních vysokoškolských programů, mj. ve vazbě na výsledky intervencí a nově vzniklé studijní programy v rámci Národního plánu obnovy (NPO), komponenty 7.4 „Přizpůsobení škol – podpora zelených dovedností a udržitelnosti na vysokých školách“. Motivovat vysoké školy k mezioborové spolupráci, vytváření mezioborových kurzů a programů zahrnujících EVVO pro různé fakulty.

O: MŽP

S: VŠ, MŠMT

I: Podíl profesních VŠ programů s komponentou zelených dovedností.

- **Opatření NOVÉ VZDĚLÁVACÍ CESTY PRO TRH PRÁCE – KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ, ZVYŠOVÁNÍ KVALIFIKACE A REKVALIFIKACE**

Zmapovat potřeby trhu práce v oblasti zelených dovedností a aktualizovat standardy zelených profesí v NSK. Rozvíjet zelené kariérové poradenství zahrnující: tvorbu vzdělávacích programů a metodických materiálů pro kariérové poradce, zpřístupnění databází zelených profesí a navazujících vzdělávacích programů, zajištění dostupnosti poradenství pro širokou škálu cílových skupin. Podporovat vznik, aktualizaci, akreditace a využívání programů zvyšování kvalifikace či rekvalifikace (upskilling) zaměřených na zelené dovednosti, kompetence a profese podporující environmentální udržitelnost – ve spolupráci se soukromými poskytovateli vzdělávacích služeb, VŠ, NNO, institucemi státní správy, firmami. Včetně motivace VŠ a dalších subjektů ke spolupráci na vytvoření a realizaci programů vedoucích k získání mikrocertifikátů v oblasti zelených profesí. Dále podporovat propagační a osvětové akce zaměřené na zelené profese, např. v rámci NSK.

O: MŽP

S: MPSV a úřady práce, MŠMT, NPI ČR

I: Existence studií či analýz mapujících potřeby trhu práce v oblasti zelených dovedností a možnosti rozvoje zeleného kariérového poradenství. Míra využívání kvalifikací z NSK relevantních pro zelené dovednosti – počty autorizovaných osob, počty držitelů osvědčení o získání kvalifikace dle NSK. Počet nových nebo aktualizovaných standardů profesních kvalifikací v NSK Počet proškolených kariérových poradců v oblasti zelených dovedností. Počet osob, které využily zelené kariérové poradenství. Počet akreditovaných programů zaměřených na zvyšování kvalifikace a rekvalifikace v oblasti environmentální udržitelnosti. Počet programů mikrocertifikace vytvářených a realizovaných ve spolupráci VŠ a praxe zaměřených na zvyšování kvalifikace a rekvalifikace v oblasti environmentální udržitelnosti.

- **Opatření VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY**

Pilotně ověřit existenci centra pro vzdělávání pracovníků veřejné správy v oboru životního prostředí (např. při MŽP nebo resortní organizaci), definovat environmentální minimum pro všechny zaměstnance (v rámci vstupního vzdělávání a v rámci průběžného vzdělávání) a zajistit vzdělávání pro odborné zaměstnance MŽP, NP a CHKO aj. (rozvíjet témata jako je EVVO, změna klimatu, ochrana přírody, udržitelnost a cirkulární ekonomika) např. formou mikrocertifikátů, kvalifikací dle NSK atp. A to ve spolupráci s VŠ a dalšími vzdělávacími organizacemi. Produkty nabízet i další veřejné správě, včetně samospráv.

O: MŽP

S: MV, přímo řízené organizace MŽP, VŠ

I: Vytvořené vzdělávací centrum, popsané environmentální minimum, počet proškolených zaměstnanců dle environmentálního minima.

- **Opatření SPOLUPRÁCE S FIRMAMI NA EVVO**

Motivovat poskytovatele EVVO a firmy k spolupráci na EVVO a k aktivnímu síťování a propojování např. při vytváření a implementaci ESG strategií, environmentálního reportingu, CSR programů a vzdělávání zaměstnanců či veřejnosti v oblasti zelené transformace.

O: MŽP

S: MPO, MZe

I: Počet intervencí ze strany státní správy. Existence popsaných a publikovaných inspirací a příběhů, příkladů dobré praxe.

I.4. Posílení EVVO v občanském (neprofesním) vzdělávání dospělých

- **Opatření KOMUNITNÍ UČENÍ – ŠKOLY A ORGANIZACE EVVO JAKO LOKÁLNÍ CENTRA UČENÍ PROSTŘEDNICTVÍM MÍSTNÍ PRAXE A AKCE**

Podporovat školy a organizace EVVO k navazování spolupráce a posilování vazeb s místními komunitami a fungování jako lokální vzdělávací centra podporující prostřednictvím prakticky zaměřené EVVO resilienci a aktivní občanství – využít principu komunitních škol, center celoživotního učení. Intervencemi veřejné správy (spolufinancování, zviditelňování a sdílení) podporovat komunitní učení se prostřednictvím praktických, místně zakotvených akcí s konkrétními environmentálními dopady (péče o lokalitu), systematickým začleněním dobrovolnictví jako prostředku praktického učení,

aktivního občanství a posilování společenské odolnosti vůči environmentálním výzvám – důrazem na proveditelné kroky, posilující osobní i komunitní odolnost.

O: MŽP, MŠMT

S: další resorty, kraje

I: Existence metodické podpory pro komunitní roli vzdělávacích organizací v oblasti environmentální resilience. Oceňování příkladů dobré praxe a sdílení zkušeností napříč regiony – existence případových studií šířených s podporou veřejné správy na celostátní úrovni. Začlenění do dotačních programů.

- **Opatření VZDĚLÁVACÍ PLATFORMY A KURZY O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ A KLIMATU PRO DOSPĚLÉ**

Zmapovat příležitosti pro občanské (neprofesní) vzdělávání dospělých v oblasti životního prostředí a klimatické změny a podporovat jejich rozšíření - vytváření vzdělávacích platform a kurzů pro dospělé a celoživotní učení, reagujících na potřeby společnosti i globálních výzev – např. otevřených online kurzů a tematických e-learningových modulů, Univerzit třetího věku, komunitních akademií reagujících na aktuální environmentální výzvy (např. klimatická změna, oběhové hospodářství, udržitelná spotřeba). Využít synergie s pilotním ověřením centra pro vzdělávání veřejné správy v oboru životní prostředí, sdílením vzdělávacího prostředí a produktů.

O: MŽP

S: MŠMT

I: Existence studie mapující příležitosti pro občanské (neprofesní) vzdělávání dospělých v EVVO. Počet podpořených platform a kurzů. Počet jejich uživatelů.

I.5. Řešení role environmentálního poradenství ve vztahu k EVVO

- **Opatření ENVIRONMENTÁLNÍ PORADENSTVÍ**

Zmapovat aktéry environmentálního poradenství, dalších poradenských služeb s environmentálními aspekty a spektrum poradenských směrů (např. občanské a profesní, generalistické a specializované). Na základě analýzy stavu environmentálního poradenství a expertního dialogu s jeho poskytovateli redefinovat charakteristiku environmentálního poradenství, jeho směrů a jeho role ve vztahu k EVVO a promítnout to do aktualizace strategických dokumentů.

O: MŽP

S: MPO, MZe

I: Existence analýzy/studie mapující stav environmentálního poradenství. Existence aktualizovaného vymezení environmentálního poradenství začleněného do strategických dokumentů.

OBLAST II – STABILNÍ A KVALITNÍ ZÁZEMÍ

Úspěšná realizace EVVO je podmíněna stabilním a kvalitním zázemím – jak fyzickým, tak institucionálním. V měnícím se společenském, pracovním a vzdělávacím prostředí je nezbytné EVVO systematicky podporovat jako strategickou infrastrukturu pro udržitelnost a odolnost.

Strategický cíl oblasti II: Zajistit stabilní a kvalitní infrastrukturu pro EVVO a začlenit environmentální vzdělávání jako integrální součást vzdělávacího prostředí a kultury institucí napříč formálním i neformálním vzděláváním.

Hlavní směry:

II.1. Stabilní a cílená podpora infrastruktury EVVO

- **Opatření NÁRODNÍ PODPORA DOPLŇOVÁNÍ, ÚDRŽBY A OBNOVY PÁTEŘNÍ INFRASTRUKTURY STŘEDISEK EVVO**

Nastavit a dlouhodobě udržovat systém investiční podpory doplňování, údržby a obnovy páteřní infrastruktury středisek EVVO z národních veřejných zdrojů s důrazem na jasná kritéria této podpory, zajištění moderního zázemí a rovného (rovnoměrného) přístupu k infrastruktuře a službám EVVO, včetně strukturálně postižených, venkovských a sociálně znevýhodněných oblastí.

O: MŽP

S: SFŽP, kraje

I: Nastavený systém dlouhodobé investiční podpory rozvoje, údržby a obnovy infrastruktury EVVO. Snížení rozdílů v hustotě zázemí pro EVVO v jednotlivých regionech mezi lety 2025 a 2035.

- **Opatření DLOUHODOBÉ FINANCOVÁNÍ SLUŽEB EVVO**

Zajistit finanční odolnost služeb specializovaných zařízení EVVO (ekocenter) a dlouhodobost a předvídatelnost jejich kofinancování z národních zdrojů, včetně podpory potřebných personálních kapacit a dalších neinvestičních nákladů. Postavit ji na systému kofinancování páteřních služeb z národních, regionálních a místních veřejných rozpočtů a soukromých zdrojů, podpoře poradenství k finančnímu managementu a navázání národního kofinancování na naplnění kritérií kvality a efektivity (viz Oblast IV PÉČE O KVALITU A SLEDOVÁNÍ DOPADU)

O: MŽP

S: SFŽP, kraje

I: Nastavený systém dlouhodobého kofinancování služeb EVVO z veřejných zdrojů. Neklesající míra financování z národních veřejných zdrojů v letech 2025-2035.

- **Opatření VYUŽITÍ INSTITUCÍ OCHRANY PŘÍRODY PRO EVVO**

Udržet a efektivně využít kapacity veřejných institucí s odbornou působností v ochraně přírody a krajiny pro poskytování osvěty a vzdělávání veřejnosti o ochraně a obnově přírody a biodiverzity – návštěvnické infrastruktury, informačních center, terénních

programů a Domů přírody, provozovaných na principu partnerství veřejného a soukromého sektoru.

O: MŽP

S: AOPK, Správy NP

I: Využívanost Domů přírody a návštěvnických a vzdělávacích center chráněných území a jejich programů – vývoj počtu návštěvníků a účastníků programů a osobohodin 2025-2035. Existence evaluačních zpráv vyhodnocujících přínos a dopad programů.

- **Opatření DIGITÁLNÍ PLATFORMY EVVO**

Rozvíjet národní digitální platformu zaměřenou na EVVO sloužící pro sdílení zdrojů, informací, (např. s digitální knihovnou, výsledky evaluací a výzkumů) a pro propojování aktérů (rozšířit využití webu www.ekocentra.cz či řešit novou platformou).

O: MŽP

I: Existence funkčního webu ekocentra.cz či nové národní digitální platformy zaměřené na EVVO.

- **Opatření ZAJIŠTĚNÍ PLNĚNÍ SP EVVO PROSTŘEDNICTVÍM DLOUHODOBÉ SMLOUVY**

Zajistit plnění vybraných opatření SP EVVO a navazujících úkolů AP EVVO prostřednictvím smlouvy o dlouhodobé spolupráci se strategickým partnerem či partnery, na základě zkušenosti se zajištěním vybraných úkolů SP EVVO a AP EVVO v předchozím období.

O: MŽP

I: Uzavřená a vyhodnocovaná smlouva.

- **Opatření VYUŽITÍ EXISTUJÍCÍCH VZDĚLÁVACÍCH, KULTURNÍCH A KOMUNITNÍCH ORGANIZACÍ A PODPORA JEJICH CELOINSTITUCIONÁLNÍHO PŘÍSTUPU K EVVO – UDRŽITELNÉHO PROVOZU A DEKARBONIZACE**

Využít pro EVVO potenciál existující vzdělávací, kulturní či komunitní infrastruktury a cíleně podporovat systematické zavádění udržitelného provozu a dekarbonizace do nich - např. VŠ, knihoven, muzeí, komunitních center, science center, NNO, školících institucí – jako součásti celoinstitucionálního přístupu ke vzdělávání (působení kultury a prostředí instituce) i jako prevence budoucích nákladů a zvyšování odolnosti infrastruktury. Zprostředkovávat k tomu využívání osvědčených rámců, včetně mezinárodních.

O: MŽP, MŠMT

S: SFŽP, další resorty, kraje, zřizovatelé

I: Existence metodické podpory pro zavádění environmentální udržitelnosti do provozu institucí věnujících se vzdělávání (zelený provoz, environmentální audit a reporting, zapojení komunity apod.). Oceňování příkladů dobré praxe a sdílení zkušeností napříč regiony – existence případových studií. Nastavený systém podpory dekarbonizace a udržitelného provozu vzdělávací infrastruktury. Zvýšení počtu zařízení sledujících a reportujících svou uhlíkovou stopu či zapojených do systému “zelených” certifikací. Podíl VŠ uplatňujících koncept Green campus. Zveřejněné případové studie.

II.2. EVVO ve školním vzdělávání – celoškolní přístup a kurikulární ukotvení

- **Opatření CELOŠKOLNÍ PŘÍSTUP – UDRŽITELNÝ PROVOZ, DEKARBONIZACE A PŘÍRODNÍ VENKOVNÍ ZÁZEMÍ JAKO SOUČÁST KULTURY A PROSTŘEDÍ ŠKOL**

Cíleně podporovat zřizovatele, vedení škol a školní týmy při zavádění udržitelného provozu, dekarbonizace a přírodního venkovního zázemí (např. přírodních či klimatických zahrad) jako celoškolního přístupu k EVVO – jako integrální součásti celoškolního přístupu ke vzdělávání (působení kultury a prostředí instituce) i jako prevence budoucích nákladů a zvyšování odolnosti infrastruktury. Zprostředkovávat k tomu využívání osvědčených rámců a platforem, včetně mezinárodních, jako je např. Green School Quality Standard a GEP – Greening Education Partnership UNESCO.

O: MŠMT, MŽP, SFŽP S: NPI ČR, kraje, zřizovatelé

I: Existence a dostupnost metodiky a metodické podpory k uplatňování celoškolního přístupu k EVVO. Nastavený systém podpory dekarbonizace, přírodního venkovního zázemí a udržitelného provozu škol. Zvýšení podílu škol sledujících a reportujících svou uhlíkovou stopu či zapojených do systému “zelených” certifikací. Zveřejněné případové studie. Napojení praxe na mezinárodní iniciativy.

- **Opatření KURIKULÁRNÍ UKOTVENÍ EVVO VE ŠKOLÁCH**

Začlenit průřezová témata (včetně EVVO, resp. vzdělávání o environmentální udržitelnosti - viz téma “udržitelné prostředí” v RVP ZV) a rozpracované kompetence k udržitelnosti (jako součást klíčových kompetencí) do všech RVP/kurikula napříč stupni vzdělávání – do předškolního, základního a středního - s důrazem na revize RVP na středních odborných školách, lyceích a gymnáziích - a do metodické podpory jejich implementace (např. modelových a inspirativních ŠVP, ilustrativních úloh, učebních opor, metodických kabinetů) se silným důrazem na implementaci do praxe, nejen na zařazení do dokumentů.

O: MŠMT

S: MŽP, NPI ČR

I: Zahrnutí průřezových témat a kompetence pro udržitelnost do jednotlivých RVP a jejich rozpracovaný popis včetně EVVO v RVP a metodické podpoře. Existence hodnocení výsledků učení průřezových témat a kompetencí pro udržitelnost na školní i národní úrovni.

OBLAST III – KAPACITY AKTÉRŮ A SPOLUPRÁCE

Kvalitní a dlouhodobě udržitelný systém EVVO závisí na kompetentních, motivovaných a stabilně podporovaných aktérech – jak ve formálním, tak v neformálním vzdělávání. Aktuální situace ukazuje na potřebu systémového ukotvení, aktualizace a širšího uplatnění některých profesních rolí, vyšší finanční atraktivity některých z nich (zejména lektorů mimo školství) a potřebu koordinovaného rozvoje profesních kompetencí v návaznosti na reformy kurikula a profesní přípravy.

Strategický cíl oblasti III: Zajistit dlouhodobě stabilní, kompetentní a spolupracující síť aktérů EVVO napříč sektory a vzdělávacími úrovněmi jako základ odolného, kvalitního a adaptabilního systému EVVO.

Hlavní směry:

III.1. Systémové ukotvení pracovníků EVVO v rámci veřejné správy jako základní předpoklad řízení kvality a podpory a rozvoje ostatních aktérů

- **Opatření ZAJIŠTĚNÍ NA MŽP A PŘÍMO ŘÍZENÝCH ORGANIZACÍCH**

Zakotvit a upřesnit odpovědnost za EVVO ve statutech a strategických dokumentech přímo řízených organizací MŽP (AOPK, Správy NP, ČGS, ČHMÚ...) a udržovat stabilitu personálního zajištění agendy EVVO v rámci MŽP a jeho přímo řízených organizací – AOPK a správ národních parků.

O: MŽP

S: AOPK, správy NP, další resortní organizace

I: Popsaná odpovědnost přímo řízených organizací za EVVO v jejich statutech a strategických dokumentech. Neklesající kapacity pro personální zajištění agendy EVVO 2025-2035.

- **Opatření ZAJIŠTĚNÍ NA MŠMT A SPOLUGESTORŮ**

Zakotvit a upřesnit odpovědnost za EVVO ve strategických dokumentech MŠMT a jeho spolugestorů pro plnění vzdělávací politiky (NPI ČR a ČŠI). Systematizovat a udržovat personální zajištění EVVO na MŠMT a v NPI ČR společně s dalšími aspekty vzdělávání pro udržitelnost a v reakci na změny vyvolané naplňováním [Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+](#) a navazujících dokumentů (např. revidovaných RVP, Dlouhodobých záměrů vzdělávání), zejména v oblasti posílení vzdělávání pro udržitelnost, kompetenčního pojetí vzdělávání a průřezových přístupů ke vzdělávání.

O: MŠMT

S: NPI ČR, ČŠI

I: Popsaná odpovědnost za EVVO v relevantních strategických dokumentech. Stanovené kapacity personálního zajištění agendy vzdělávání pro udržitelnost včetně EVVO mezi lety 2025 a 2030. Aktualizovaná a systematizovaná koordinace této agendy napříč resortem.

- **Opatření ZAJIŠTĚNÍ NA KRAJÍCH A OBCÍCH**

Monitorovat a podporovat personální zajištění agendy EVVO (určení konkrétních pracovníků s kompetencí pro EVVO na krajských samosprávách, aktivních ORP a dalších

místních samosprávách) vytvořit metodické doporučení pro tvorbu a implementaci krajských koncepcí EVVO a monitorovat a podporovat jejich průběžné aktualizace. metodicky je podporovat konzultacemi se zapojením expertů včetně poskytovatelů EVVO. Na úrovni obcí využít k personálnímu zajištění a zakotvení motivaci dobrovolnými nástroji jako je např. místní Agenda 21. Podporovat sdílení příkladů dobré praxe mezi krajskými a místními samosprávami.

O: MŽP

S: MŠMT, kraje, ORP

I: Existující evidence kontaktů pro agendu EVVO na všech krajských úřadech, aktivních ORP a dalších místních samosprávách. Existující analýzy vývoje personálních kapacit v rámci krajských samospráv indikující udržení či posílení celkového personálního zajištění agendy EVVO v letech 2025-2035. Existující aktualizovaný přehled stavu koncepcí a strategických dokumentů EVVO na krajské a místní úrovni. Pravidelná konzultační setkání se zástupci krajů (2x ročně).

III.2. Systematická spolupráce aktérů EVVO

- **Opatření SPOLUPRÁCE RESORTŮ A AKTÉRŮ EVVO NA NÁRODNÍ ÚROVNI**

Zajistit systematickou spolupráci resortů a dalších klíčových aktérů při realizaci EVVO a na naplňování SP EVVO – prostřednictvím stálé Pracovní skupiny EVVO při MŽP a dalších forem setkávání s jednotlivými skupinami - resorty, zástupci krajských a místních samospráv, poskytovatelů EVVO, mladých lidí, občanského, firemního a akademického sektoru

O: MŽP

S: ostatní relevantní resorty a aktéři EVVO

I: Pravidelné zasedání Pracovní skupiny EVVO při MŽP (minimálně 2x ročně), počet zastoupených resortů a dalších klíčových aktérů ve spolupráci na národní úrovni (např. účast v pracovních skupinách a tematických setkáních), doložené zápisy a společně koordinované výstupy (např. návrhy opatření, stanoviska, doporučení).

- **Opatření PODPORA PROPOJOVÁNÍ A SDÍLENÍ MEZI POSKYTOVATELI EVVO**

Podporovat spolupráci, propojování a sdílení mezi poskytovateli EVVO – školami, ekocentry, vzdělávacími a kulturními institucemi (např. muzei, knihovnami), zástupci veřejné správy, občanského, soukromého a akademického sektoru – a to jak na tematické, tak územní úrovni. Rozvíjet partnerství s územními strukturami (např. NSZM, MAS, mikroregiony) a dalšími aktéry, kteří mohou dlouhodobě přispívat k rozvoji EVVO na místní a regionální úrovni, včetně začleňování EVVO do komunitních strategií, plánů a aktivit.

O: MŽP, MŠMT

S: další resorty, kraje a obce, aktéři EVVO, NS MAS, NSZM

I: Počet uskutečněných aktivit nebo projektů zaměřených na sdílení a spolupráci mezi poskytovateli EVVO z různých sektorů na tematické a územní úrovni (např. opakovaně realizované semináře, mentoringové programy, mezioborové konference či sítě); počet zapojených typů institucí a sektorů, počet územních struktur (např. MAS, NSZM), které systematicky začleňují téma EVVO do strategií a plánů, doložené příklady dobré praxe a partnerství.

- **Opatření MEZIOBOROVÝ DIALOG O EVVO A DALŠÍCH PŘÍSTUPECH**

Rozvíjet a podporovat mezioborový dialog aktérů EVVO s oblastmi, které přinášejí do EVVO doplňující a obohacující pohledy – při zachování respektu k různým odborným tradicím a zkušenostem. Zohlednit přitom potenciál různých aktérů působících v oblasti osvěty a vzdělávání, kteří často přinášejí inovativní přístupy a know-how. Patří sem například lesní pedagogika, muzejní pedagogika, science centra, vzdělávání v oblasti architektury a stavební kultury se zaměřením na vystavěné prostředí (viz cíle Politiky architektury a stavební kultury). Využít k tomu Výbor pro vzdělávání RVUR a jeho pracovní skupiny, zastoupení MŽP v dalších poradních orgánech vlády a případně jiné platformy a formáty.

O: MŽP

S: ostatní resorty, aktéři EVVO

I: Počet tematických setkání, kulatých stolů nebo iniciativ zaměřených na mezioborové propojení EVVO s příbuznými oblastmi, počet zapojených resortů a odborných partnerů, doložené výstupy ze setkání (např. zápisy, sborníky, doporučení, případové studie, koncepční návrhy).

- **Opatření MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE**

Zajistit účast ČR na významných mezinárodních fórech k EVVO (a VUR), nadále rozvíjet bilaterální partnerství zaměřené na výměnu zkušeností a spolupráce EVVO, posílit zapojení aktérů EVVO do mezinárodní spolupráce, přenos a reflexe mezinárodních doporučení a rámců OECD, EU a OSN (např. SDG's, Evropský rámec kompetencí pro udržitelnost - [GreenComp](#)).

O: MŽP

S: MŠMT, MZV, aktéři EVVO

I: Kvalitativně doložené příklady projektů, partnerství a výměnných aktivit s účastí aktérů EVVO z ČR včetně využití mezinárodních rámců a doporučení v české praxi (např. využití rámce GreenComp při tvorbě vzdělávacího modulu nebo metodiky EVVO) a popisem konkrétního dopadu.

III.3. Příprava a profesní rozvoj pedagogických pracovníků ve školství

- **Opatření EVVO V PREGRADUÁLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ**

Systematicky zahrnout témata EVVO společně s dalšími aspekty vzdělávání pro udržitelnost do pregraduální přípravy všech učitelů a systematicky podporovat spolupráci organizací EVVO a fakult připravujících učitele, v návaznosti na potřebu uplatňování klíčových kompetencí a průřezových témat napříč kurikulem dle revidovaných RVP a na reformu učitelské profese.

O: MŠMT

S: MŽP, VŠ vzdělávající budoucí učitele, organizace EVVO, kraje

I: Počet fakult, které systematicky začleňují témata EVVO a udržitelnosti do přípravy učitelů; počet navázaných partnerství s organizacemi EVVO; doložené příklady výukových modulů, metodických materiálů nebo kurzů vzniklých ve spolupráci, ideálně s interdisciplinárním přesahem nebo s pilotním ověřením ve výuce.

- **Opatření EVVO V PROFESNÍM ROZVOJI UČITELŮ**

Posílit profesní rozvoj a další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) v oblasti environmentálních témat a rozvoje kompetencí pro udržitelnost (návaznost na oblast I) s důrazem na podporu a rozvoj profesních komunit, šíření dobré praxe, efektivního přenosu informací spíše než na krátkodobé formy DVPP a se zaměřením na potřebné reakce na změny prostředí (viz oblast PRUŽNÁ REAKCE NA ZMĚNY PROSTŘEDÍ - celoškolské přístupy apod.)

O: MŠMT

S: NPI ČR, organizace EVVO, VŠ, školy, MŽP, SFŽP

I: Počet nabízených programů profesního rozvoje a DVPP v oblasti EVVO se zaměřením na dlouhodobé formáty, komunitní učení nebo celoškolské přístupy; doložené příklady profesních komunit a sítí sdílení dobré praxe; počet účastníků zapojených do těchto forem vzdělávání; vývoj podpory profesního rozvoje učitelů z dotačních titulů.

- **Opatření POSÍLENÍ A AKTUALIZACE ROLE ŠKOLNÍCH KOORDINÁTORŮ EVVO**

Zvýšit počet a kvalifikovanost školních koordinátorů EVVO, posílit a aktualizovat jejich roli, systém jejich vzdělávání a jejich metodickou podporu - z hlediska zaměření na vzdělávání pro udržitelnost, v návaznosti na změny kurikula směrem ke kompetenčnímu pojetí a zaměřením na aktuální výzvy současného světa vyjádřené průřezovými tématy v RVP.

O: MŠMT

S: NPI ČR, organizace EVVO, školy, kraje, MŽP

I: Počet škol s určeným pracovníkem s kvalifikací pro koordinaci EVVO; počet absolventů specializačních studií, počet účastí těchto pracovníků na kurzech DVPP, profesních komunitách nebo metodických setkáních; existující metodické materiály nebo doporučení reflektující aktualizovanou roli koordinátora EVVO v souladu s novým kurikulem a vzděláváním pro udržitelnost.

III.4. Rozvoj a podpora pracovníků EVVO v celoživotním vzdělávání

- **Opatření STABILIZACE PROFESIONÁLNÍCH PRACOVNÍKŮ EVVO**

Stabilizovat profesionální pracovníky EVVO, působící v celoživotním vzdělávání, včetně spolupráce se školami, mj. podporou zajištění jejich finančního ohodnocení v návaznosti na uznávané kvalifikační standardy (dlouhodobou podporou pracovníků ekocenter, lesních mateřských škol a lesních klubů z programů typu NPŽP Aktivita 4 – Institucionální rozvoj ekocenter + v rámci institucí jako je AOPK, včetně správ CHKO a Domů přírody, a správy NP).

O: MŽP

S: SFŽP, AOPK, správy NP, kraje, poskytovatelé EVVO

I: Počet podpořených pracovních míst nebo úvazků pracovníků EVVO v rámci programů veřejné podpory (např. NPŽP); počet organizací, které uplatňují kvalifikační standardy při náboru nebo rozvoji pracovníků; existence systémového rámce nebo doporučení pro profesní standardy a finanční stabilitu v EVVO.

- **Opatření PROFESNÍ ROZVOJ PRACOVNÍKŮ EVVO**

Podporovat profesní rozvoj pracovníků EVVO, jejich vzdělávání a vzájemné sdílení se zaměřením na potřebné reakce na změny prostředí (např. posílit digitální kompetence, mentoring, peer learning a prevenci vyhoření; viz oblast PRUŽNÁ REAKCE NA ZMĚNY PROSTŘEDÍ) – jako součást dlouhodobé smlouvy MŽP a dalších nástrojů, včetně návaznosti na kvalifikace EVVO v NSK. Podporovat sdílení a možnosti přechodů mezi formálním a neformálním vzděláváním jako běžné profesní trajektorie.

O: MŽP

S: MŠMT, SFŽP, AOPK, správy NP, kraje, poskytovatelé EVVO

I: Počet uskutečněných vzdělávacích nebo podpůrných aktivit zaměřených na rozvoj kompetencí pracovníků EVVO (např. digitální dovednosti, facilitace, systémové myšlení, peer learning, prevence vyhoření); existence metodických nástrojů pro profesní rozvoj. Doložené příklady sdílení nebo profesních přechodů mezi aktéry z různých oblastí formálního a neformálního vzdělávání.

III.5. Podpora zapojení mladých lidí do řešení EVVO

- **Opatření ZAPOJOVÁNÍ MLADÝCH DO ROZHODOVACÍCH PROCESŮ O EVVO**

Podporovat participaci mladých lidí v rozhodovacích procesech EVVO na školní, lokální, regionální, národní i mezinárodní úrovni, zapojovat zástupce mladých do poradních skupin veřejné správy zaměřených na EVVO, využívat zkušenosti již zformovaných mládežnických iniciativ.

O: MŠMT, MŽP

S: kraje, obce, školy, aktéři EVVO, MAS, NSZM, ČRDM a organizace a iniciativy mladých

I: Počet doložených případů zapojení mladých lidí do rozhodovacích procesů v oblasti EVVO s výstupem využitelným v praxi (např. akční plán, návrh do participativního rozpočtu, podnět ke komunitní strategii). Počet zapojených zástupců mladých v poradních skupinách veřejné správy zaměřených na EVVO.

- **Opatření PODPORA VLASTNÍCH INICIATIV MLADÝCH V OBLASTI EVVO**

Podporovat vlastní iniciativy a aktivity mladých lidí zaměřené na spoluutváření podoby EVVO ve školách, komunitách, regionech, včetně snadno dostupných flexibilních grantových žádostí, podpory zakládání grassrootových organizací či spolupráce s existujícími NNO, a to i skrze formy (např. zapojení mladých vzorů, nástroje pro online sdílení, neformální vzdělávání v organizacích dětí a mládeže, využití herních a zážitkových metod) a skrze témata, která jsou jim blízká (např. udržitelná móda, kosmetika šetrná k ŽP, bezodpadová domácnost apod.)

O: MŠMT, MŽP

S: kraje, obce, školy, aktéři EVVO, MAS, NSZM, ČRDM a organizace a iniciativy mladých

I: Počet realizovaných iniciativ mladých lidí zaměřených na EVVO (např. projekty podpořené granty určenými pro mládež, spolupráce s NNO, komunitní aktivity, osvětové akce) s

doloženým výstupem nebo dopadem na školní, komunitní, regionální, národní nebo mezinárodní úrovni.

OBLAST IV – PÉČE O KVALITU A SLEDOVÁNÍ DOPADU

Kvalita a dopady EVVO jsou zásadní pro jeho dlouhodobou legitimitu, efektivitu a přínos pro společnost. V uplynulém období došlo v oblasti vytváření standardů kvality, využívání evaluací a výzkumu i sběru dat o EVVO k velkému posunu, nyní je třeba péči o kvalitu a sledování dopadu posunout na systematickou úroveň s důrazem na systematický přístup k evaluaci, přenos poznatků z výzkumu do praxe a sledování dopadů. Zajištění kvality a sledování dopadu musí být integrální součástí řízení a rozvoje EVVO – jak na úrovni jednotlivých programů, tak v rámci veřejné politiky.

Strategický cíl oblasti IV: Vybudovat systém, který umožní prostřednictvím standardů a certifikačních rámců, evaluací, výzkumu a sběru dat sledovat kvalitu a dopad environmentálního vzdělávání a využívat poznatky k jeho strategickému řízení, zvyšování efektivity a odpovědnosti vůči společnosti.

Hlavní směry:

IV.1. Zajišťování předpokladů kvality EVVO

- **Opatření STANDARDY A CERTIFIKACE EVVO**

Rozvíjet standardy kvality a certifikační rámce EVVO pro různé typy poskytovatelů, vzdělávacích prostředí, aktivit a aspektů EVVO. Podporovat jejich praktické využití.

O: MŽP, MŠMT

S: Profesní asociace (SSEV Pavučina), NPI ČR, AOPK, poskytovatelé EVVO, VŠ, školy

I: Počet vzniklých nebo aktualizovaných standardů/certifikačních rámců EVVO a počet doložených případů jejich využití v praxi (např. ve výzvách, vnitřním hodnocení, nastavení kvality služeb). Vytvořený standard pro lesní mateřské školy a lesní kluby. Vytvořený standard pro zahrady MŠ. Vytvořený standard pro učení venku.

- **Opatření EVALUACE PROGRAMŮ EVVO**

Podpořit systematickou evaluaci kvality programů EVVO a promítání jejích výsledků do úprav programů – včetně podpory zvyšování počtu odborně způsobilých osob a organizací, které realizují externí evaluace, rozvoje nástrojů, školení, sdílení dobré praxe a posilování kapacit poskytovatelů a institucí činných v EVVO. Zohledňovat provádění kvalitní evaluace při nastavování pravidel a kritérií dotačních titulů a při strategickém rozhodování o podpoře EVVO, a tím posilovat motivaci aktérů k provádění evaluací a práci s jejich výsledky. Současně rozvíjet participativní přístupy, které zapojují cílové skupiny (např. žáky a studenty), nejen jako respondenty, ale i jako spolutvůrce procesu hodnocení.

O: MŽP

S: MŠMT, SFŽP, kraje, obce, profesní asociace (SSEV Pavučina), výzkumné instituce

I: Počet vzniklých/revidovaných nástrojů nebo školení k evaluaci; Počet realizovaných evaluací se zapojením cílových skupin jako spoluautorů hodnocení (např. spoluvytváření kritérií, společná interpretace dat). Počet dotačních titulů, které při nastavování kritérií zohlednily výsledky evaluací.

IV.2. Sledování dat a indikátorů o EVVO, jeho podpoře a jeho dopadu jako podklad pro řízení/rozvoj systému EVVO

- **Opatření SBĚR DAT A INDIKÁTORŮ**

Sjednotit, aktualizovat a koordinovat systém sběru dat a indikátorů EVVO tak, aby byly prakticky využitelné pro strategické rozhodování a úpravy politik na všech úrovních – jak ve veřejné správě, tak mezi spolupracujícími aktéry.

O: MŽP

S: MŠMT, ČŠI, kraje

I: Existence aktualizovaného a sjednoceného systému sběru dat a indikátorů využívaného pro strategické řízení EVVO na různých úrovních (např. metodika, online platforma nebo datové výstupy z různých úrovní řízení).

- **Opatření HODNOCENÍ DOPADŮ**

Zajistit pravidelné hodnocení míry a efektivity veřejné podpory EVVO, včetně sledování rozsahu a dopadů financování z veřejných i soukromých zdrojů.

O: MŽP

S: SFŽP, MŠMT, kraje, výzkumné instituce

I: Periodicky zveřejňované výstupy hodnotící míru a dopady veřejné i soukromé podpory EVVO (např. ve výročních zprávách, evaluačních studiích, veřejných analýzách).

- **Opatření MONITORING KOMPETENCÍ PRO UDRŽITELNOST**

Podpořit monitoring kompetencí pro udržitelnost v návaznosti na kompetenční rámce, jako je GreenComp a klíčové kompetence zakotvené v revidovaném RVP a jejich rozpracování do map učebního pokroku/vývojových kontinuí.

O: MŠMT

S: NPI ČR, ČŠI, školy, AOPK, výzkumné instituce, MŽP

I: Realizace výzkumu nebo šetření zaměřeného na sledování rozvoje kompetencí pro udržitelnost (např. výstupy z pilotních ověřování). Zapojení ČR do relevantních mezinárodních šetření.

- **Opatření VYUŽÍVÁNÍ A SDÍLENÍ DAT PRO ÚPRAVY PROGRAMŮ A INTERVENČÍ**

Podpořit využívání dat z evaluací a monitoringu EVVO pro úpravy programů a rozhodování o podpoře EVVO. Zajistit, aby tato data byla dostupná v přehledné a otevřené podobě všem zainteresovaným aktérům.

O: MŽP

S: NPI ČR, ČŠI, kraje, AOPK, veřejné výzkumné instituce

I: Počet výstupů z evaluací a monitoringu EVVO zveřejněných na veřejně dostupných

online platformách, doplněných přehledným shrnutím pro cílové skupiny.

IV.3. Výzkum a přenos poznatků do praxe

- **Opatření PODPORA VÝZKUMU**

Podpořit výzkum v oblasti EVVO s důrazem na praktickou využitelnost výstupů pro školy, veřejnou správu a poskytovatele EVVO.

O: MŽP

S: MŠMT, TAČR, VŠ, výzkumné instituce, poskytovatelé EVVO

I: Počet realizovaných výzkumných projektů v oblasti EVVO s doloženým využitím výstupů ve školách, veřejné správě nebo mezi poskytovateli EVVO.

- **Opatření ZPROSTŘEDKOVÁNÍ VÝZKUMU PRAXI**

V zájmu vědecké a odborné podpory EVVO vytvářet ve spolupráci s akademickou sférou zadání výzkumných potřeb prostřednictvím TA ČR v podobě veřejných zakázek ve VaVal. Zadání výzkumných potřeb konzultovat s hlavními aktéry oboru, jak s akademickou sférou, tak s beneficiary výsledků. Zajistit podmínky pro jejich implementaci, to znamená zpracovat odpovídající implementační plán pro každý jednotlivý výzkum. Součástí plánu je popis způsobu, jak výsledek bude využit v praxi EVVO. Kromě veřejných zakázek je možné využít i mechanismu veřejné soutěže. Ke stanovení specifického způsobu využití výsledků předem využívat konzultace s pracovní skupinou EVVO, vnitroresortní komunikaci a spolupráci s poskytovateli prostředků i poskytovateli služeb EVVO.

O: MŽP

S: MŠMT, výzkumné instituce

I: Počet výzkumných a evaluačních výstupů se vztahem k EVVO zveřejněných v přehledu výsledků VaVal souvisejících s iniciativou MŽP. Počet výstupů aplikovaného výzkumu získaných na základě veřejných zakázek, kde příjemcem a vlastníkem je MŽP. Počet akcí a specifických nástrojů pro uživatele výstupů (odborných seminářů, konferencí, prezentací, publikací).

(Pozn.: Oblast je reflektována i snahou o nastavení jasných a měřitelných indikátorů dosažení cílů a opatření Státního programu EVVO a navazujících aktivit v akčních plánech, provázaných s indikátory.)

OBLAST V – TEMATICKÉ PRIORITY EVVO

Rostoucí složitost environmentálních, společenských a technologických výzev klade nové nároky na obsah EVVO. Environmentální výchova by měla cílit na strategické oblasti, které mají největší potenciál přinést pozitivní systémové změny – tzv. pákové body, které propojují ekologickou, sociální, ekonomickou a demokratickou dimenzi. Výzvy jako klimatická krize, úbytek biodiverzity, chemizace životního prostředí, rostoucí nerovnost, polarizace společnosti i geopolitická nestabilita vyžadují vzdělávání, které posílí jak kompetence jednotlivců, tak odolnost společnosti. Nestačí předávat izolované znalosti a dovednosti – klíčové je rozvíjet systémové myšlení, aktivní občanství a schopnost orientace v propojeném světě. Obsah EVVO musí být zároveň srozumitelný, přehledně strukturovaný, mezioborově provázaný, věkově přiměřený, hodnotově ukotvený a motivující k činnosti.

Strategický cíl: Zaměřovat obsah environmentálního vzdělávání na tematické priority, které mají vysoký potenciál systémové změny, mohou přinést zesílení účinku intervencí EVVO i lepší porozumění významu a přínosu EVVO ze strany široké veřejnosti.

- **Opatření TEMATICKÉ PRIORITY AKČNÍCH PLÁNŮ**

Na základě zmapování aktuálních výzev a trendů stanovovat tematické priority pro jednotlivé Akční plány EVVO (aby bylo možno reagovat na současnou rychlou dynamiku změn).

O: MŽP

S: ostatní ministerstva

I: tematické priority určené a popsané v AP EVVO.

Na základě zmapování aktuálních výzev a trendů (viz PESTEL analýza) jsou navrženy následující tematické priority pro Akční plán 2026-2028:

V.1. Klima a energie

- **Klimatická gramotnost** – porozumění vědeckým souvislostem (pochopení fungování klimatického systému, vlivu lidské činnosti na klima a vlivu klimatu na lidi a další části zemského systému), možnostem řešení a emocím spojeným s klimatickou krizí. Zahrnuje poznávání sociálních, ekonomických, etických, environmentálních, kulturních a občanských rozměrů změny klimatu i strategií, které jsou navrhovány k řešení změny na úrovni jednotlivce, komunity, státu i na mezinárodní úrovni. Zahrnuje také příležitosti ke zvážení a praktickému uplatňování nových návyků a činností na úrovni jednotlivce, rodiny, školy nebo komunity;
- **Porozumění způsobům udržitelné výroby energie a energetickým systémům, jejich roli v klimatické a ekologické krizi a energetické bezpečnosti** (propojení environmentálních rizik s bezpečnostními a geopolitickými riziky);
- **Lokální adaptace a mitigace (udržitelné energetické systémy, mobilita, adaptační opatření aj.)** jako nástroje prevence a připravenosti na rizika (CMDRR) a faktory odolnosti, stability a soběstačnosti komunit;

- Vysvětlení komplexních přístupů, které řeší více problémů najednou a přinášejí udržitelnost.

V.2. Spravedlivá transformace, cirkulární ekonomika a odpovědné hospodaření

- Propojení EVVO s otázkami sociální rovnosti, spravedlnosti – reflexe **strukturálních příčin neudržitelnosti**, jako jsou spotřební vzorce, nerovný přístup ke zdrojům a tržní logiky;
- Rozvoj cirkulární ekonomiky a **cirkulárního myšlení** – porozumění souvislosti mezi výrobou, spotřebou a odpady jako zdroji surovin a energie, podpora přechodu na oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů, podpora udržitelné spotřeby, propojení s ekonomickou a finanční gramotností, využití témat, která mohou oslovit určité cílové skupiny např. mladé lidi (např. udržitelná móda, bezodpadová domácnost);
- Podpora **udržitelného podnikání**, zelených dovedností a inovací – propojení s transformací trhu práce;
- Vztah k půdě, potravinovým systémům a krajině jako základní infrastruktuře přežití (potravinová bezpečnost), odpovědná produkce včetně bioprodukce a konzumace potravin včetně biopotravin.

V.3. Zdraví a wellbeing

- **Propojování zdravého životního stylu a udržitelného chování – dvojitý přínos udržitelného chování** – pro jednotlivce i planetu, využití témat, která mohou oslovit určité cílové skupiny např. mladé lidi (např. udržitelná móda, kosmetika šetrná k životnímu prostředí, domácnost bez chemie, předcházení vzniku odpadu, opětovné použití výrobků a věcí);
- **Propojování ochrany zdraví a stavu životního prostředí** – prevence vzniku a působení škodlivých látek a vlivů a ochrana před nimi - např. chemickým znečištěním, hlukem, světelným znečištěním, extrémními teplotami;
- **Význam přírody a venkovního učení pro fyzickou i duševní odolnost**
- **Péče o emoční zdraví a psychický wellbeing** v souvislosti s obavami z dopadů environmentálních a klimatických změn, vzdělávání zaměřené na porozumění emocím a posilování odolnosti v době klimatické a environmentální nejistoty;
- **Význam člověkem přetvořeného (vystavěného) prostředí a péče o něj;**
- Koncept **planetárního zdraví** – jako rámec pro pochopení vzájemného propojení environmentálních a zdravotních témat, lidských a přírodních systémů.

V.4. Biodiverzita a obnova přírody

- Ochrana a obnova rozmanitosti přírody jako klíčového pilíře životní podpory, včetně vysvětlování důvodů a přínosů vyhlášení chráněných území a role institucí ochrany přírody, systematická interpretace chráněných území jako součást EVVO;

- Ochrana a obnova rozmanitosti přírody mimo chráněná území prostřednictvím popularizace vědeckého poznání a pomocí inspirativních výzev vytvářet respektující vztah veřejnosti k přírodě;
- Udržitelné hospodaření v krajině – udržitelné postupy v lesnictví, zemědělství (s důrazem na ekologické zemědělství, trvalou udržitelnost zemědělské produkce a eliminaci negativních vlivů hospodaření na úrodnost, kvalitu půdy, vodu a biodiverzitu), péče o půdu, revitalizace krajiny, obnova vodního režimu;
- Omezování negativních dopadů chemických látek (např. pesticidů, PFAS, zbytků léčiv, mikroplastů) a dalších antropogenních vlivů (např. hluk, světelné znečištění) na biodiverzitu a ekosystémové procesy.

PŘEHLEDOVÁ TABULKA – OPATŘENÍ SP EVVO

I. PRUŽNÁ REAKCE NA ZMĚNY	II. STABILNÍ A KVALITNÍ ZÁZEMÍ	III. KAPACITY AKTÉRŮ A SPOLUPRÁCE	IV. PÉČE O KVALITU A SLEDOVÁNÍ DOPADU
Systém identifikace výzev a rizik	Národní podpora doplňování, údržby a obnovy páteřní infrastruktury EVVO	Zajištění na MŽP a přímo řízených organizacích	Standardy a certifikace EVVO
Zaměření na klíčové kompetence pro udržitelnost	Dlouhodobé financování služeb EVVO	Zajištění na MŠMT a spolugestorů	Evaluace programů EVVO
Zaměření na transformaci a systémové změny	Využití institucí ochrany přírody pro EVVO	Zajištění na krajích a obcích	Sběr dat a indikátorů
Vymezení vztahu EVVO a VU a propojení se společenskými aspekty	Digitální platformy EVVO	Spolupráce resortů a aktérů EVVO na národní úrovni	Hodnocení dopadů
Reakce na technologické změny	Zajištění plnění SP EVVO prostřednictvím dlouhodobé smlouvy	Podpora propojování a sdílení mezi poskytovateli EVVO	Monitoring kompetencí pro udržitelnost kompetencí
Zelené kompetence ve středním a vyšším odborném vzdělávání	Využití vzdělávacích, kulturních a komunitních organizací a podpora celoinstitucionálního přístupu – udržitelného provozu a dekarbonizace	Mezioborový dialog o EVVO a dalších přístupech	Využívání a sdílení dat pro úpravy programů a intervencí
Zelené kompetence ve VŠ vzdělávání	Celoškolní přístup – udržitelný provoz, dekarbonizace a přírodní venkovní zázemí jako součást kultury škol	Mezinárodní spolupráce	Podpora výzkumu
Nové vzděl. cesty pro trh práce – kariérové poradenství, zvyšování kvalifikace a rekvalifikace	Kurikulární ukotvení EVVO na školách	EVVO v pregraduálním vzdělávání učitelů	Zprostředkování výzkumu praxi
Vzdělávání pracovníků veřejné správy		Profesní rozvoj učitelů	
Spolupráce s firmami na EVVO		Posílení a aktualizace role školních koordinátorů EVVO	
Komunitní učení		Stabilizace profesionálních pracovníků EVVO	V. TEMATICKÉ PRIORITY EVVO
Vzdělávací platformy a kurzy pro dospělé		Profesní rozvoj pracovníků EVVO	Tematické priority akčních plánů

Environmentální poradenství		Zapojování mladých do rozhodovacích procesů o EVVO	
		Podpora vlastních iniciativ mladých v oblasti EVVO	

PŘÍLOHY:

Příloha I: [Terminologický slovník](#)

Příloha II: [Cíle a indikátory EVVO](#)

Příloha III: [Seznam zkratk](#)